

adresu, koja mora biti jasna, jednostavna i jednoznačna. Na žalost, često je uvjetovana raznim organizacijskim pa i tehničkim razlozima, ali ne znači da ne treba težiti idealnim adresama. Drugi je način pristupa da netko na svojim stranicama postavi tzv. *link* na vaše stranice. Logično je da stranice vašeg društva »nalinka« HPS, na stranicama svojeg društva vi ćete linkati svoje privatne stranice itd.

I konačno, mnogi korisnici vjeruju samo u pretraživače Interneta. Spomenimo ovdje samo najpoznatiji *www.google.com*. To su automatski sustavi koji stalno pretražuju i indeksiraju cijeli bjelosvjetski web-prostor, a kad netko potraži, naprimjer neko planinarsko društvo, idealno je ako mu Google isporuči upravo adresu njegove web stranice. Probajte za svoje – moje PD radi ko urica, bez obzira na »Š« u nazivu (a radi i za Mališćak s Tokelau otočja!)

U sljedećem broju: Planinarska web-stranica

PRIJE PISAMA ČITATELJA – PISMO UREDNIKA

Nakon izlaska 3. broja, uredništvo »Hrvatskog planinara« primilo je nekoliko pisama čitatelja. Najveću pozornost izazvao je članak o upotrebi GPS-uređaja u planinarstvu, objavljen u rubrici »Nove tehnologije i planinarstvo«. Ta je rubrika zamišljena kao serijal s osnovnim uputama za početnike, pisanim u ležernom tonu, a uveli smo je na poticaj Branka Meštrića, jednoga od novih članova Uredničkog odbora. Brojni su čitatelji novu rubriku obasuli pohvalama i prijedlozima, ali primili smo i nekoliko kritika i prigovora. To je zapravo znak da s uvođenjem rubrike nismo pogriješili jer je očito čitatelji sa zanimanjem čitaju. Uostalom, planinarstvo nije stalo s prvim izletom prije 130 godina niti časopis »Hrvatski planinar« smije biti samo glasnik o planinarskoj povijesti i lijepim izletima. Serijal članaka o novim tehnologijama, poput članka o suvremenoj planinarskoj opremi u prošlom broju, zaslužuje svoje mjesto u planinarskom časopisu jer je riječ o suvremenosti, pa i pogledu prema budućnosti planinarstva. Takvi članci pogotovo su zanimljivi kad su pisani neobaveznim i nesuhoparnim stilom, kako je to bio slučaj u prošlim brojevima.

Koristi od novih tehnologija za planinarstvo su goleme i omogućavaju ono što je još donedavno bilo nezamislivo. Kao civilnom ročniku u Parku prirode Žumberak-Samoborsko gorje, tijekom prošle zime zadaća mi je bila je obići sve planinarske putove na tom

području i snimiti njihove trase pomoću GPS-uređaja. Rezultat obilaska terena s GPS-uređajem bit će nova precizna i kvalitetna karta Žumberka i Samoborskog gorja. Takav obilazak, imao je i za mene osobno višestruku korist: osim što je planinarenju dao dodatnu svrhu i smisao, prisilio me da naučim planinariti »propisno«, kako je navedeno u planinarskim priručnicima. Obilaziti teren s GPS-om znači odreći se improviziranja, vratiti se uvijek kada se zaluta do posljednje videne markacije i sistematično obići putove u cijelosti, od početka do kraja. Zapravo, za takav je način planinarenja zamišljena većina planinarskih obilaznica. Cilj je obilaznica da provedu planinara nekom zanimljivom trasom, no jurišnici za žigovima uglavnom jurcaju od jedne do druge kontrolne točke, prolazeći pješice tek nezaobilazne dijelove trase. Tek obilazeći teren na sustavan način, dakle zahvaljujući GPS-u, obišao sam i upoznao brojne putove kojima godišnje prolazi možda tek nekoliko desetaka planinara – ako i toliko.

Tijekom zime, upravo u vrijeme kad je Branko Meštrić, s kojim je dogovoren serijal o novim tehnologijama, dovršavao svoj članak za 3. broj, primili smo i članak Božidara Krznarića o GPS-u. Urednički je odbor zaključio da je taj članak vrlo stručno napisan i da bi zbog stručnosti možda čak bio nerazumljiv većini čitatelja, pa je odgodio njegovo objavljivanje i u 3. broju objavio članak Branka Meštrića. Autor neobjavljenoga članka javio nam se oštrim pismom, navodeći netočnosti u objavljenom članku, a na dvije netočnosti pozornost nam je skrenuo i jedan od vodećih hrvatskih kartografa,

prof. dr. Miljenko Lapaine, također čitatelj našeg časopisa. Premda većina čitatelja pogreške u članku vjerojatno nije ni primijetila niti su im bitne (dio »pogrešaka« zapravo proistječe iz toga što je autor članka koristio izvor s nešto starijom definicijom GPS-sustava s web-stranica <http://gps.faa.gov>), radi potpunosti, ta dva pisma objavljujemo kao ispravke i dopune članku o GPS-u, a ujedno i kao ilustraciju s kakvim se kritikama susreće Urednički odbor HP-a.

Alan Čaplar, urednik »Hrvatskog planinara«

ČLANAK O GPS-U ZBIR JE NETOČNIH PODATAKA

Poštovano uredništvo!

Kada sam prošle jeseni na internetskom forumu HPS-a pročitao da su se neki planinari počeli služiti GPS-uređajem, osjetio sam potrebu kao kompetentna osoba za to područje (dipl. inž. geodezije i desetak godina korisnik GPS-uređaja i u struci i u planinarstvu) napisati članak za HP. Već tada se u meni javila sumnja da moj članak možda neće biti objavljen i sada vidim da sam bio u pravu. A tek kada sam pročitao objavljeni članak g. Meštrića napisan s toliko omalovažavanja tako kompliciranog sustava, morao sam napisati ovo pismo.

Vi ste, gospodine uredniče, načinili odabir i objavili članak na opću žalost čitatelja, iako ste morali vidjeti kao odgovorna osoba da je omalovažavajući i podrugljiv. Ako niste, onda niste sposobni biti urednik ili pretvarate časopis u satirički list. U tom se slučaju ispričavam. No, još gore od toga je činjenica da je članak skup netočnih i neistinitih podataka:

- Nije istina da GPS-uređaj određuje vrijeme nego samo računa svoj položaj, obrađujući pomoću zadanih algoritama primljene podatke odaslane u poznatom trenutku vremena s najmanje 3 satelita (jer oni imaju atomske satove)
- Nije istina da je za vojne svrhe tako mala točnost kako se navodi u članku.
- Nije istina da ima 24 nego 28 satelita.
- Nije istina da kruže oko Zemlje u orbitama na visini od 22200 km, nego na 20200 km.
- Nije istina da se parametri preračunavaju u neki koordinatni sistem, nego oni kao konstante služe za preračunavanje.

– Nije istina da se koristi Gauss-Krügerov koordinatni sustav, nego su dva koordinatna sustava s 15-im i 18-im meridijanom kao ishodišnima (x), a projekcija preslikavanja u ravninu je Gauss-Krügerova konformna poprečna cilindrična. To je nešto sasvim drugo.

– Nije istina da je u GPS-u WGS84 najčešći koordinatni sustav, nego je to jedini operativni koordinatni sustav.

– Nije istina da se jednostavno koordinate skidaju s karte običnim trokutom. Što ako je mjerilo karte 1:5.000, 1:25.000, 1:50.000 ili 1:200.000? Jedino je jednostavno skidanje s karte 1:100.000.

Neću više nabrajati jer sam se umorio, no napominjem da bi bilo još toga za ispraviti. Zbog svega navedenog, nazvao sam članak zbirom netočnih podataka.

Božidar Krznarić, dipl. inž. geodezije

DVIJE PRIMJEDBE

Poštovano uredništvo »Hrvatskoga planinara«!

Pročitao sam zanimljivo pisani članak o GPS-u u 3. broju HP. Radi izbjegavanja mogućih nesporazuma kod čitatelja, predlažem vam da objavite ove dvije primjedbe.

1. Nije točan podatak da je za vojne potrebe točnost slabija od 20 metara, a za civilne slabija od 100 metara. Kad bi to bilo istina, onda bi upotreba takvog uređaja bila za planinarske potrebe besmislena. Točnost običnog ručnog GPS-prijamnika dostupnog gotovo svakom planinaru je između 4 i 10 metara, ovisno o uvjetima. To sam ustanovio u okolici Zagreba, noseći sa sobom takav prijammnik skoro svaki vikend već nekoliko godina.

2. Kad hodamo po terenu ne krećemo se po geoidu, kako kaže autor članka, nego po Zemljinoj površini. Geoid je zamišljena ploha koja se ne podudara sa Zemljinom površinom i o kojoj planinari ne moraju znati ništa, pa je bolje da se time i ne opterećuju. Ako ih to iz nekog razloga posebno zanima, onda im preporučujem da pitaju nekog od profesora s Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Kačićeva 26. U slučaju da slučajno ne znate gdje je Kačićeva ulica u Zagrebu, a imate GPS-prijammnik, neka vas on dovede: u sustavu WGS84 koordinate Geodetskog fakulteta su: $f_i = 45\ 48\ 31.7$, $\lambda = 15\ 57\ 49.0$.

prof. dr. Miljenko Lapaine